

ISSN 1855-4717, Oktober 2011 • Številka 9

BLEJSKE NOVICE

Zbornik ob tisočletnici gradu

11. novembra bo izšel zbornik Blejski grad - 1000 let prve omembe, predstavili pa ga bodo 19. novembra v Festivalni dvorani. Zbornik

povzema vsa aktualna dognanja o Blejskem gradu in tudi malo širše. Na sliki: naslovnica in zadnja stran zbornika. *Več na 3. strani*

Vabilo

OBČINA BLED IN
OŠ PROF. DR. JOSIPA PLEMLJA BLED

VABITA

**NA OTVORITEV NOVIH PARKIRIŠČ,
KI BO V PETEK, 28. 10. 2011, OB 10.00!**

VLJUDNO VABLJENI!

Nastopili bodo učenske in učenci osnovne šole!

Župan Janez Fajfar

Pogovor z Markom Vidicem, urednikom zbornika Blejski grad - 1000 let prve omembe

Zakaj izid zbornika ravno letos?

V zgodovinskih virih je Blejski grad prvič omenjen leta 1011. Zato ni slučaj, da so se Muzejsko društvo Bled, Narodni muzej Slovenije in Zavod za kulturo Bled odločili, da ob tisočletnici izdajo posebno knjigo, posvečeno temu dogodku.

Ali nam lahko predstavite sodelavce zbornika, ki obsega kar 248 strani?

Prispevke so napisali umetnostni zgodovinarji, arheologa, geologa, zgodovinarja, pravna zgodovinarja, teolog, arhitekt, etnolog, turistični vodnik in popotnik, ki je v počastitev jubileja prehodil pot od Bleda do Briksna. Za podrobnejši pregled je priloženo kazalo iz knjige.

Katere teme so obdelane v prispevkih?

Vse teme, o katerih pišejo avtorji, so povezane z dogajanjem na Blejskem gradu ali v njegovi okolici.

Natančno je predstavljena po letu 1004 druga darovnica, s katero je kralj Henrik II. leta 1011 bistveno razširil blejsko posest, ko je briksenški škofiji prepustil grad in vso preostalo zemljo med obema Savama. Podrobno je opisano upravnštvo gradu in gospostva koroške rodbine Kraig, ki je trajalo okoli 200 let. Veliko novega prinaša članek o sodnih prisegah blejskih kmetov, ohranjenih v slovenskem jeziku iz 17. in 18. stoletja. Dragocen je tudi pogled iz Briksna na odnose z Bledom. Članek o geologiji bodo z zanimanjem prebrali bralci, ki jih zanima naravoslovje. Z najpomembnejšimi najdbami je predstavljena arheologija, ki je tudi pomemben del muzejske zbirke na gradu. Najdaljša pris-

pevka govorita o prenovah gradu skozi stoletja in njegovi umestitvi v kulturno krajino. Med množico upodobitev gradu se članka omejujeta predvsem na grafične upodobitve in na zelo povedni oljni sliki Bleda z okolico s ptičje perspektive. Predstavljeni so tudi nekateri pomembni obiski na gradu. Za vzpodbudo vsem popotnikom je opisana pešpot z Bleda do Briksna.

Privlačno podoba je zborniku dala oblikovalka Barbara Bogataj Kokelj, jezikovno pa ga je pregledal Peter Kolman.

Kakšni so načrti na osnovi novih spoznanj iz zbornika?

Upam, da bosta kmalu sledila prevoda slovenskega besedila v angleščino in nemščino. Za bodoče popotnike in kolesarje pa pripravljamo posebno knjižico s podrobnim opisom poti z Bleda do Briksna.

Srečo Vernig

KAZALO

- 6 **Srečo Vernig**
Uvodnik
- 8 **Peter Štih**
Tisoč let od prve omembe Blejskega gradu (1011–2011) in začetki blejskega gospostva škofov iz Briksna
- 28 **Matjaž Bizjak**
Blejski grad in gospostvo pod upravo rodbine Kraig
- 40 **Katja Škrubelj**
Sodne prisage kmetov gospostva Bled
- 56 **Josef Gelmi**
Odnosi med Briksnom in Bledom
- 68 **Matevž Novak, Miloš Bavce**
Geologija Grajskega hriba
- 76 **Timotej Knifj**
Grajski hrib in blejska krajina v davni
- 98 **Nika Leben**
Prenove Blejskega gradu skozi stoletja
- 128 **Ivan Stopar**
Blejski grad na starih upodobitvah
- 150 **Janez Fajfar**
Sliki Bleda z okolico iz leta 1775
- 168 **Janko Rožič**
Tisočletni (g)rajski zid
- 208 **Tomaž Nabergoj**
Muzejska razstava na Blejskem gradu
- 224 **Marjan Zupan**
Znameniti obiskovalci Bleda in Blejskega gradu
- 234 **Vido Kregar, Ferdo Šerbelj**
Pešpot z Bleda v Briksen

Parkirišče dograjeno!

Bled je bogatejši za 68 parkirnih mest, ki jih je Občina zgradila pri osnovni šoli prof. dr. Josipa Plemlja. Kot pravi župan Janez Fajfar, so s tem rešili kar tri velike probleme - odpravili so težave staršev in zaposlenih v šoli, hkrati pa bodo parkirišča lahko uporabljali tudi obiskovalci pokopališča. Župan Janez Fajfar pravi, da je investicija pomembna

tudi zato, ker bodo parkirišča ob koncih tedna, ko bo za parkiranje potrebno tudi plačati, na voljo obiskovalcem Bleda, »s tem pa bomo parkiranje postopno lahko umaknili čim dlje od jezerske skled«. Izgradnjo parkirišč je v celoti financirala Občina Bled, investicija pa je veljala okoli 200 tisoč evrov. »S Slovenskimi železnicami smo v dogovoru, da tudi pri železniški postaji Bled-Jezero uredimo 70 parkirnih mest,« še pravi župan. Dodajmo še, da je Občina sanirala tudi poškodovano stopnišče pri hotelu Park, ki je že kar nekaj časa kazilo podobo središča Bleda. Sanacija je veljala kar 20 tisoč evrov, zdaj pa je stopnišče končno urejeno, urejena pa je tudi njegova okolica.

Romana Purkart

Komemoracije ob prazniku

Zveza borcev za vrednote NOB Radovljica tudi letos pripravla številne spominske slovesnosti ob prvem novembru. V občini Bled bodo vse komemoracije 1. novembra. Prva bo ob 9. uri na pokopališču v Zasipu, naslednja ob 9.15 uri pri spomeniku na pokopališču v Ribnem, ob pol desetih bo slovesnost pri spomeniku na Bohinjski Beli, ob 10.00 pa še na pokopališču na Bledu.